

Asia: VN/13118/2024

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta.

Esityksen keskeisinä ehdotuksina on, että kotoutumislain 63 §:n nojalla hyvinvointialueelle lain 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettulle henkilölle (esimerkiksi kansainvälistä suojelua saavista ja heidän perheenjäsenistään sekä tilapäistä suojelua saavista, joilla on kotikunta) maksetuista toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 7 c §:ssä tarkoitettusta täydentävästä toimeentulotuesta tai 8 §:ssä tarkoitettusta ehkäisevästä toimeentulotuesta aiheutuneet kustannukset korvattaisiin jatkossa enintään yhden vuoden ajalta. Korvausaikaa lyhennettäisiin siis kolmesta vuodesta yhteen vuoteen.

Samalla tavalla Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvalla kunnalle korvattaisiin 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettulle henkilölle maksetusta toimeentulotuesta annetun lain soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annetun maakuntalain (Ålands författningssamling 1998:66) mukaisesta toimeentulotuesta aiheutuneet kustannukset jatkossa enintään yhden vuoden ajalta kolmen vuoden sijaan.

Edellä mainittu korvausajan lyhentämisen muutos koskisi vastaavasti myös 63 §:n 3 momentissa mainittua Kansaneläkelaitosta sen maksaman toimeentulotuesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettun perustoimeentulotuen osalta.

Lisäksi esitetään korjattavaksi myös lain ruotsinkielistä käännöstä ja sen kieliasua sekä muita virheellisiä viittauksia ja teknisiä virheitä.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto toteaa, että hallituksen esityksen taloudelliset vaikutukset liittyvät toimeentulotuesta maksettavan korvauksen korvausajan lyhentämiseen kolmesta vuodesta yhteen vuoteen, joten taloudelliset vaikutukset kohdistuvat valtioon, kuntiin ja hyvinvointialueisiin, joiden taloustilanne tulee heikkenemään entisestään esitetyn muutoksen vuoksi.

Esityksen mukaan vuoden 2025 alussa voimaan tulevan kotoutumislain (681/2023) mukaisesti panostetaan erityisesti kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuuteen, millä tavoitellaan maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen nopeutumista. Esityksessä todetaan, että koska kunnilla on vuoden 2025 alusta lukien käytössään kotoutumisen edistämisen palveluiden lisäksi työllistymistä ja yrittäjyyttä sekä osaamisen kehittämistä edistäviä palveluja, voisi kunta toiminnallaan pyrkiä nopeuttamaan kotoutumista ja työllistymistä ja sitä kautta vähentämään toimeentulotukiriippuvuutta.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto on samaa mieltä esityksen kanssa siitä, että kotoutumista edistävät toimenpiteet tulee aloittaa heti, kun se on mahdollista, eikä esimerkiksi palveluihin ja toimenpiteisiin pääsyssä ole tarpeettomia viiveitä, kuten nykyisin valitettavasti on. Viiveet johtuvat erityisesti vuoden 2024 työllisyysmäärärahojen mittavasta leikkauksesta sekä palveluntuottajien haasteista saada päteviä kotoutumiskoulutuksen opettajia.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto pitää tärkeänä, että TE2024-uudistuksesta johtuva uusi rahoitusmalli tukisi kuntia, jotta tarjolla olisi kotoutumisen edistämisen palveluja riittävästi ja monipuolisesti.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto kannattaa työ- ja elinkeinoministeriön suunnitelmaa käynnistää uuden kotoutumislain voimaantulosta erilliselvitys kotoutumisen edistämiseen liittyvien kustannusten korvaamisen kokonaisuudesta. Selvityksen tavoitteena on selvittää tarkoituksenmukaisimmat ja kustannustehokkaimmat tavat korvata kunnille ja hyvinvointialueille niiden kotoutumista edistävien palveluiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia ja arvioida rahoituksen riittävyyttä. Esityksen mukaan tämä selvitystyö käynnistettäisiin vuoden kuluttua uuden kotoutumislain voimaantulosta.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto esittää, että selvitys tavoista korvata kunnille ja hyvinvointialueille niiden kotoutumista edistävien palveluiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia käynnistettäisiin jo aiemmin.

Jokimäki Tarja

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto - Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt palvelujohtaja Tarja Jokimäki ja ratkaissut johtaja Pirjo Juntunen.